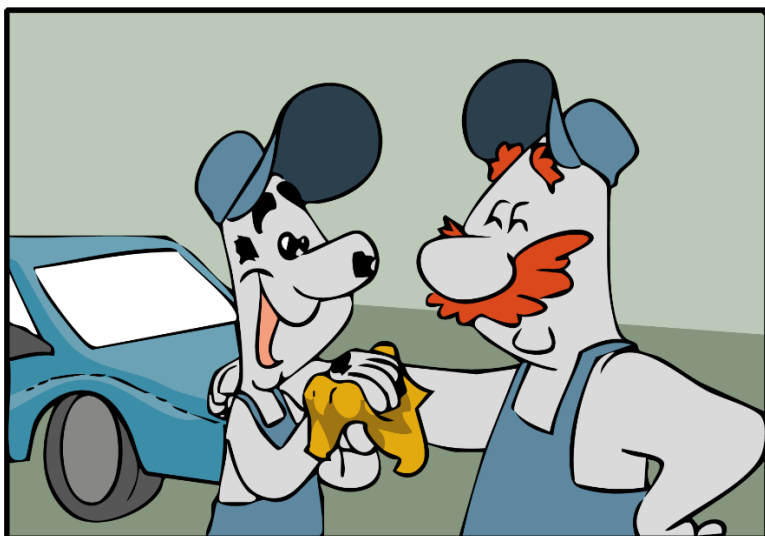

Læring kræver sprog

Simon går på FGU på automekanikerlinjen. Han er netop blevet færdig med at skifte hjul på en varevogn. Han er godt tilfreds med sin indsats og går hen til læreren: ”Så har jeg naillet den. Har du mere jeg skal lære i dag?”, siger han og tørrer hænderne af i en olieklud.

Spørgsmålet er, om Simon har lært at skifte hjul? Helt konkret har han løst opgaven: Bilen har fået nyt hjul. Simon og måske også læreren har nok allermest lyst til at stoppe her, for den konkrete opgave er jo løst med succes. Men kravet fra FGU-uddannelsen er, at læreprocessen først er fuldendt, når hjulskiftet er sprogliggjort. Simon skal kunne redegøre både mundtligt og skriftligt for materialevalg, arbejdsgang, risikofaktorer mm., og han må kunne læse manualer og forskrifter. Han har brug for at lære et fagsprog. Der skal knyttes et fagsprog til de konkrete kompetencer, så hans erfaring med hjulskiftet bliver opgraderet til en generel og overførbare viden. Først da er læreprocessen gennemført.

Men hvorfor stiller FGU-uddannelsen krav om en sproglig bearbejdning af de konkrete læreprocesser. Det gør den, fordi konkrete erfaringer er bundet til den kontekst, de er erhvervet i. Når Simon næste gang står med en bil, hvor hjulet skal skiftes, vil han sikkert kunne løse opgaven. Men han vil ikke kunne reflektere og tænke over, hvordan hjulskiftet skal foregå, hvis konteksten adskiller sig fra den velkendte. At kunne improvisere og finde nye løsninger kræver, at den konkrete læring er sprogliggjort. Sproget er tænkning. Først når erfaringer er omsat til sprog kan hjernen genkalde og anvende den opnåede viden uafhængig af, hvilken konkret situation man står i. Sproget – og i dette tilfælde fagsproget – omdanner den erhvervede viden til en generel, overførbare og kontekstuafhængig færdighed.

Læringsplatformen ALVIS er et bud på, hvordan både lærere og elever kan få hjælp til den vanskelige opgave, det er at udvikle elevernes sprog, så de kan knytte ord og begreber til deres erfaringer i praksis.

ALVIS.NU
udvikler sprog

I ALVIS får lærere og elever en platform, som strukturerer opgaveprocesser og dermed elevernes læreprocesser, både når der skal læses og skrives i deres faglige forløb.

ALVIS tilbyder en metode, hvor konkrete erfaringer inddrages i form af fotos og videoklip fra praksis. Elevernes erfaring og visuelle dokumentation sammenkædes i den tilbudte arbejdsgang med fagets sprog og begreber.

ALVIS understøtter lærerens mulighed for at fastholde elevernes læreprocesser. Læreren kan kommunikere med eleverne gennem den rammesatte feedbackproces. Eleverne kan dermed fastholde den tillærte viden til næste opgave.

ALVIS understøtter, at alle læreprocesser gentages med det formål at skabe en tryk og genkendelig struktur for elevernes arbejde med at knytte sprog til deres erfaringer og kompetencer fra praksis. Gennem de mange gentagelser af såvel arbejdsgang, opgaveløsning og feedback, lærer eleverne, hvad en faglig arbejdsproces på FGU indebærer. Læreprocessens dele automatiseres, så de bliver faste rutiner hos eleverne.

**Artiklen er skrevet af
Nina Berg Gøtttsche
og Aase Holmgaard.
3. februar 2025**

Nina Berg Gøtttsche er ph.d. og lektor i dansk på læreruddannelsen i VIA University College. Hun har gennem en årrække specialiseret sig i elever med kommunikations-vanskeligheder. Hun har forsket i, hvordan elever kan øge deres muligheder for deltagelse ved at inddrage elevernes eget perspektiv.

Aase Holmgaard er autoriseret privatpraktiserende psykolog og ph.d. i specialpædagogik. Hun har i en årrække undervist og superviseret lærere og pædagoger, som arbejder med børn, unge og voksne med særlige behov. Hun har i sit arbejde haft fokus på sprog og kommunikation.